

amit abszolút nem kellene. Mások éheznek, nyomorognak, én meg diszelgek ebben a luxus gyűrűben. Azóta ezt az aranygyűrűmet isteni ajándéknak tekintem, afféle eljegyzési gyűrűm lett, s ha ránézek – ennek már húsz éve – mindig a forró hála érzése tölti el a lelkemet.

Sok-sok hasonló történetet tudnék írni, amelyek még most is könnyeket csálnak a szemembe, mert ez hihetetlen, hogy milyen életet adott nekem az Isten, mekkora szeretetet kapok Tőle!

Így teltek az évek, közben Jézus Krisztus egyre többet, súlyosabb dolgokat adott. ...

A fejezet irodalma:

1. Avilai Szent Teréz: *A tökéletesség útja*, VIII. fejezet

Oroszi-Kuzmich Kinga **Bingeni Szent Hildegard**

Szeptember 17-én volt Bingeni Szent Hildegard emléknapja, ez alkalomból szeretném néhány gondolattal gyarapítani az ismereteket.

Hildegard a 12. század nagyformátumú szentje, akit a katolikus egyház immár egyházdoktorai közé emelt. Átfogó teológiai rendszerét nem tanulmányainak köszönhette, hanem már gyermekkorától tartó látomásaiból merített. Isten ezen látomások során folyamatosan tanította őt, és negyven éves kora után felszólította, hogy adja tovább mindazt, amit megtudott. Istennel való közvetlen kapcsolatának tudható be mindaz az emberfeletti munka, ami abban az időben még inkább lehetetlennek tűnő feladat volt. Hiszen alapvetően ma is férfivezetésű a katolikus egyház, akkoriban különösen nem volt semmi társadalmi alapja annak, hogy Hildegard nőként prédikációs körutakat tegyen, és ezek alkalmával laikus és klerikus előtt egyaránt beszéljen. Prédikációiban nem csak az eretnokség (katarok) ellen emelet szót, hanem minden félelem nélkül kritizálta a feladatát nem jól ellátó papságot: „Istent nem ismertek, embertől nem féltek. Nem olyan prédikátorok vagytok, amilyennek Isten látni akar benneteket. Részben lovagok, részben szolgák vagytok... gőg, dicsőség, szórakozás – ezek jegyében telik életetek. Az Egyház pilléreinek kellene lennetek, és romokban heverték a földön.”⁴³ Levelezésében hasonló módon nem törődött azzal, hogy a megszólított személy milyen társadalmi szerepet tölt be, kérlelhetetlenül közvetítette Isten üzenetét, azt sem rejtve véka alá, hogy nem saját mondandóját, hanem Isten szavait közli. Nem restellte például korholni Barbarossa Frigyeszt, a német-római császárt, amiért ellenpápát állított,

⁴³ <http://www.magnificat.ro/portal/index.php/szent-ferenc-alap-mainmenu-144/156-a-nap-szentje/a-nap-szentje/3342-bingeni-szent-hildegard>

annak ellenére, hogy az nem sokkal korábban nagyfokú támogatásáról biztosította kolostorát.

Nem csupán bölcsessége volt lenyűgöző, hanem az a lángolás, ami mindezt átítatta. Clairvaux-i Bernát mondta róla: Lángolni több, mint tudás birtokában lenni⁴⁴.

Teológiáját három látomásos kötete foglalja össze, melyek rengeteg olyan témát tárgyalnak, amik mind az akkori, mind a mai ember üdvösségére válhatnak. A Scivias című munkája az ember és a megváltás (teremtés, világkép, ember kapcsolata a világgal és Istennel, Megváltás, Jézus, Szentháromság, Egyház, Istenhez való visszajutás módja, Isten „országa”) témájával foglalkozik. Liber vitae meritorum című műve a jó és a rossz ellentétét, az erények és a jellemhibák mibenlétét, az élet értelmét tárgyalja, tulajdonképpen egy teológiai etika. Liber divinorum operum című kötetében az univerzum, ezen belül az ember keletkezéséről, felépítéséről és sorsáról számol be. Rajzaival és leírásaival a lehető legjobban szemlélteti az immanens és transzcendens Istent a teremtésben. Sajnos munkái magyarul csak rövid részletekben olvashatóak.

Méltathatnám még tovább is széleskörű tevékenységét, de nem törekszem teljességre. Inkább néhány rajzát szeretném itt közölni, értelmezni a Scivias-kódexből.

1. ábra

Az 1. ábrán a Scivias egyik olyan képét láthatjuk, amelyhez tartozó látomás magyar nyelven is olvasható.⁴⁵ „Ez Isten titkának értelme”, tudatja Hildegarddal a Fény. Valóban a Szentháromság jelképes ábrázolását láthatjuk, ahol nem próbálja az Atyát és a Szentlelket figurálisan ábrázolni, viszont a lehető összes szimbolikával kifejezi maulatlanságát, tökéletességét (tiszt színek használata, kör alak), mutatva azt is, hogy Isten három személye valójában egyetlen egység, csupán szá-

⁴⁴ http://www.heiligenlexikon.de/BiographienB/Bernhard_von_Clairvaux.htm

⁴⁵ <http://terebess.hu/keletkultinfo/bingen.html>

munkra (a 3D világ számára) válik szét személyekké. (Egyébként látomásaira egészében igaz, hogy az Istent élő Fénynek, lángoló és soha el nem múló Tűznek nevezi, bármilyen figuralitás az Istennel kapcsolatban csakis szimbolikusan fordulhat elő nála. Azért is szükséges ezt hangsúlyozni, mivel kora Istenképe még keresztény emberek esetében is meglehetősen kusza, babonáktól átitatott volt, távolról sem közelítette meg azt a tiszta és a teológia mai állása szerint is igaz elgondolást, ahogyan Hildegard közvetítette azt. Ez is igazolja, hogy látomásai Istentől erednek.) Csak a Fiút ábrázolja figurálisan, aki testben élt közöttünk, de sohasem fűződött le az Atyáról, nem vált el tőle teljesen, mindig egyek maradtak (akár a tenger és az öböl, ahogy a lelki vezetőm szokta mondani), ezt jelzi is a képen, amennyiben a kék alak fejtetőrészén érintkezik a külső körök fehér fényével, amivel tulajdonképpen egy. Mennyire egyszerű kép, és mégis tökéletes ábrázolás.

2. ábra

A második ábrán a teremtést és a bűnbeesést láthatjuk. Látható, mennyire szorosan összekapcsolódik a képen a két történet, mintha ez azt sugallná, hogy az események nem egymás után, hanem egymásra épülve történtek volna. Ezen a miniatúrán is megjelenik a fenti Istenábrázolás, csak más szempontból nézve.

A középső, sötét rész a teremtet világot szimbolizálja, melyet körülvesz a transzcendens Isten, pontosabban szólva, amely az Istenben helyezkedik el, aki immanensen bele is nyúlik. Ezt a jelenetet kétszer kétféleképpen látjuk ezen a képen.

3. ábra

A harmadik ábra is figyelemre méltó, mert a csillagszerű fények Hildegard képein mindig Isten fényének szikráit jelentik. A képen egyértelműen látszik, hogy a szikrák „fentről” (=Istentől) hullanak „lefelé”, a föld felé, miközben lassan elveszítik fényes mivoltukat, csaknem teljesen kialszik a fényük, kivéve a lélek mélyén pisllákoló fénymagot. A folyamat során, ahogy zuhannak, végül beleütköznek, beleágyazódnak a földbe, az anyagba, amit jól láthatóan a háttérben meghúzódó Fényből kiáradó folyam terít alájuk. Ez a kép a lélek bukását ábrázolja, melyet az értelmezők Lucifer bukásával azonosítanak. A képen látható sokaság azonban inkább általános jelenségre enged következtetni. (vö. Pável Márta: „Akinek füle van a hallásra, az hallja meg!”, A teremtről c. fejezet)

Ezzel a három képpel persze nem lehet azt az átfogó rendszert bemutatni, amit Isten Hildegard egész élete folyamán közölt vele, azt azonban talán éreztetni lehetett,

mennyire mély és modern tartalmak bújnak meg képei szimbolikája mögött.

Források:

- A Scivias miniatűrái (http://www.abtei-st-hildegard.de/?page_id=4721)
- Hildegard von Bingen: A megváltás tüzes műve. (Részletek a Sciviasból) (<http://tereless.hu/keletkultinfo/bingen.html#2>)
- Adelgundis Führkötter: Bingeni Hildegard élete. Ursus Libris, 2004.

A cikk írója: Oroszi-Kuzmich Kinga, némettanár a Kempelen Farkas Gimnáziumban. 20 éve az AQUILA közösség tagja. Általa írt cikkek olvashatóak az [AQUILA Magazin](#)ban is.